

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ: ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Του κ. **Αθανασίου Β. ΒΑΛΑΤΣΟΥ**

Δρος Νομικής του Καθολικού Πανεπιστημίου Λουβαίν
και της κ. **Χρυσούλας ΚΑΡΑΦΩΤΙΑ**

Δρος Παντείου Πανεπιστημίου Κ.Π.Ε.,
Επιστημονικής Συνεργάτιδος Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σχέδιο «Καλλικράτης» φιλοδοξεί να δώσει μια νέα ώθηση στην ελληνική περιφέρεια, αναδιανέμοντας τις αρμοδιότητες των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι λοιπόν αναγκαίο να γίνουν αλλαγές. Πολλές από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κάνοντας ισολογισμό, παραδέχονται ότι ακόμη και τώρα δεν έχει καθορισθεί ο ρόλος τους. Η μεταρρύθμιση και ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης παραμένουν θεμελιώδη ζητήματα και επηρεάζουν την ποιότητα λειτουργίας αυτής. Το κυβερνητικό σχέδιο αναμένεται σε βάθος χρόνου να αναδείξει σε ισχυρούς πόλους εξουσίας τους περιφερειάρχες και τους δημάρχους, με την προϋπόθεση βέβαια ότι κυρίως οι πρώτοι θα στηριχθούν σε ουσιαστικές αρμοδιότητες και δεν θα υπονομευτούν με παράλληλα επίπεδα κρατικής διοίκησης.¹

Έχοντας υπόψη μας αυτά ας κάνουμε κάποιες σκέψεις και ας προβληματισθούμε ως προς τα εξής: έχει καταγραφεί ότι το «Καποδίστριας» δεν πέτυχε στον βαθμό που όλοι προσδοκούσαν. Οι συνενωμένοι Δήμοι δεν κατάφεραν να αποδώσουν γιατί οι δήμοι περιόρισαν το ενδιαφέρον τους στο «κέντρο» της περιοχής. Πρέπει λοιπόν πρώτα να αναλυθεί κατά πόσο βοήθησε η εφαρμογή του 1^{ου} Καποδίστρια και βέβαια εάν επιλύθηκαν άμεσα προβλήματα οργανωτικά ή αν ακόμη σήμερα υπολείπονται πολλά ακόμα να γίνουν. Αναμένοντας τον «Καποδίστρια 2», έχουμε την «νέα αρχιτεκτονική για την τοπική αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση» που μετονομάσθηκε σε πρόγραμμα «Καλλικράτης» που έως τώρα γνωρίζουμε το πολιτικό πλαίσιο και αργότερα την χωροταξική οριοθέτηση. Διαμορφώνονται λοιπόν τα ερωτήματα, είναι μια πρόταση με δυνα-

1. Βλ. και σχετικό κύριο άρθρο του Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ στο ανά χείρας τεύχος.

μική; Θα υπάρξουν μεγάλοι και οργανωμένοι Δήμοι που θα υπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο τον πολίτη, γίνεται λιγότερο πολύπλοκη η διοίκηση έτσι όπως διαμορφώνεται; Θα λείψει η προχειρότητα και ο αποσπασματικός χαρακτήρας στην κατάσταση που θα διαμορφωθεί, θα υπάρχει σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ αιρετών περιφερειών και νέων δήμων; Όμως, αν αληθεύουν οι πληροφορίες ότι αρμοδιότητες για την χωροταξία, τα δάση, το περιβάλλον, την υγεία, την πρόνοια θα παραμείνουν στο κράτος, τότε δημιουργούνται πολλά ερωτήματα ως προς τις αρμοδιότητες και τον ρόλο τους. Γιατί αφού θα αναδειχθούν οι 7 γενικές διοικήσεις, οι οποίες θα ασκούν τις κρατικές αρμοδιότητες που δεν θα αποκεντρωθούν στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μπαίνει το ερώτημα ποια θα είναι η σχέση τους, θα είναι ιεραρχική;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως γνωστόν η Ελλάδα είναι μια μικρή χώρα με γεωγραφικές και νησιωτικές ιδιαιτερότητες και με ένα πολυδαίδαλο κρατικό και αυτοδιοικητικό σύστημα, το οποίο το μόνο που τελικά κατορθώνει είναι να δυναστεύει και να δυσχεραίνει την αναπτυξιακή τροχιά. Όλες οι κυβερνήσεις μέχρι τώρα έχουν καλλιεργήσει μεν ένα μοντέλο αποτελεσματικότητας και κοινωνικής ευημερίας όμως δρούμε «αποσπασματικά», «πιστεύουμε πως χωρίς μεγάλες ανατροπές και κοινωνικές εντάσεις μπορούμε και πρέπει να δημιουργήσουμε νέες και αποτελεσματικές δομές»².

Το ισχύον σύστημα περιφερειακών, αλλά και κεντρικής διοίκησης στην χώρα μας, διακρίνεται από μια πληθώρα οργάνων με επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες, από μια πολυεπίπεδη διάρθρωση και εν πολλοίς άσκοπη διεύρυνση των υπηρεσιών σε κάθε επίπεδο, που μειώνει και δυσχεραίνει τη δυνατότητα αποτελεσματικής λειτουργίας των θεσμών.

Είναι λοιπόν αναγκαίο να γίνουν αλλαγές. Πολλές από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κάνοντας ισολογισμό, παραδέχονται ότι ακόμη και τώρα δεν έχει καθορισθεί ο ρόλος τους. Η μετρούθηση και ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης παραμένουν θεμελιώδη ζητήματα και επηρεάζουν την ποιότητα λειτουργίας αυτής.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ - ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

Από το 2003 η πολιτική ηγεσία παραδεχόταν ότι μετά τον «Καποδίστρια» υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες στους Δήμους όπως είναι και οι μεγάλες διαφορές στην ανάπτυξη, ανεπαρκείς δομές, αδυναμίες στην οργάνωση τοπικών υποθέσεων.

Ως προς την Ν.Α. παρά το γεγονός ότι κατ' αρχήν συνέβαλε στον εκδημοκρατισμό της Διοίκησης (μέσω των αιρετών οργάνων της), δεν απέφερε όμως ανάλογα αποτελέσματα από οργανωτικής και λειτουργικής πλευράς, στο νομαρχιακό επίπεδο, εφ' όσον ανέκλυψε πληθώρα προβλημάτων όπως: ασάφεια ως προς το εύρος των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε αυτήν, δημιουργία μιας μάλλον, πολυτελούς οργανωτικής διάρθρωσης σε κάθε Ν.Α., διάσπαση της ενότητας της Διοίκησης, η οποία με την μεταφορά ζητημάτων της αποκεντρωμένης περιφερειακής διοίκησης στη Ν.Α. Συντηρεί ένα διπολικό σύστημα με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση, ως προς το ποιος είναι αρμόδιος για ποιο θέμα, καθώς επίσης και ότι οι Ν.Α. Διακρίνονται από σημαντικές διαφορές μεγεθών. Αλλά και ως προς την διοικητική δομή του κράτους, ο θεσμός της Ν.Α. είναι πολύ σημαντικός, διότι δια μέσου της διοικητικής αυτοτέλειας της πολυβάθμιας Τ.Α. ενισχύονται οι αποκε-

ντρωτικές τάσεις, μεταφέροντας λειτουργίες, αρμοδιότητες, κατά συνέπεια και εξουσία, από το Κράτος στην Τ.Α.

Στην χώρα μας όμως, υπάρχει σύγχυση μεταξύ των όρων Αυτοδιοίκηση και Αποκέντρωση. Όμως αυτοί οι δύο όροι διαφέρουν, η Ν.Α. ανήκει στην Τ.Α., η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 102 του Συντάγματος και αποτελεί όλως διάφορο σύστημα από το λεγόμενο Αποκεντρωτικό σύστημα, το οποίο καθιερώνεται στο άρθρο 101 του Συντάγματος. Η Περιφέρεια έχει έννοια με ρευστό περιεχόμενο κατά τόπο και χρόνο. Από άποψη διοικητικής οργάνωσης, για άλλα Κράτη η Περιφέρεια περιέχει μία πιο ισχυρή και ορθολογική Αποκέντρωση, ενώ σε άλλα Κράτη έχει διφυή χαρακτήρα, όπως στην Γαλλία³.

Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» υπολογίζεται η αναδιανομή της πολιτικής εξουσίας στην περιφέρεια και ο περιορισμός των επιπέδων διοίκησης από 5 σήμερα (Δήμοι, Επαρχία, Νομαρχίες, Περιφέρειες και Κεντρική Διοίκηση) σε 3 (μείον τους επάρχους και τους νομάρχες). Ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης θα ασκείται από 13 εκλεγμένους περιφερειάρχες και τα ανάλογα περιφερειακά συμβούλια με αναλογική εκπροσώπηση συμβούλων ανά νομό. Και αυτό στην θέση των σημερινών 56 Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες παραμένουν πλέον ως διοικητικές μονάδες δίπλα στην αιρετή περιφέρεια. Θα έχουμε δηλ. τοπικές κυβερνήσεις με 13 μικρούς πρωθυπουργούς, έτσι όπως ανεφέρθη στον τύπο, γιατί θα εκλέγονται από πολύ μεγάλο αριθμό ψηφοφόρων, οι οποίοι θα εποπτεύονται από 7 γενικές διευθύνσεις, στις οποίες θα χωρισθεί η χώρα και οι οποίες αντικαθιστούν τις σημερινές 13 κρατικές περιφέρειες. Η περιοχή της πρωτεύουσας θ' αποκτήσει ιδιαίτερη εκλεγμένη μητροπολιτική διοίκηση.

Ουσιαστικά καταργούνται οι νομαρχίες, συνενώνονται οι δήμοι, αντικαθίστανται οι κρατικές περιφέρειες από άλλες, στα ίδια όρια, με αιρετούς όμως περιφερειάρχες. Αυτό σημαίνει μεγάλες αλλαγές σε επίπεδο αρμοδιοτήτων.

Οι αρμοδιότητες των νέων περιφερειών θα είναι στους τομείς για τις κατασκευές, τον έλεγχο και την συντήρηση των δημοσίων έργων (οδικών αξόνων – εκτός των 5 μεγαλύτερων της χώρας), τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες, την διαχείριση κοινοτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων, τη διαχείριση των αποβλήτων, ενέργεια-βιομηχανία, τουρισμό, εκπαίδευση, πολιτισμός, γεωργία – κτηνοτροφία- αλιεία, πολιτική προστασία. Συγχρόνως θα υπάρχουν και οι επτά κρατικές Γενικές Διοικήσεις που ως έργο θα έχουν τις πολιτικές που εκ του Συντάγματος απορρέουν και δεν θα έχουν οι νέες περιφέρειες όπως η άμυνα, η μεταναστευτική πολιτική⁴ κ.λ. Επίσης θα καθιερωθεί ο «Συνήγορος του Δημότη και της Επιχείρησης» σε κάθε δήμο και περιφέρεια της χώρας. Επίσης προβλέπεται η σύσταση ειδικής αυτοτελούς υπηρεσίας Εποπτείας των ΟΤΑ και εισάγεται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλους τους δήμους και τις περιφέρειες (για κάθε φύσεως δαπάνες).

Έχοντας υπόψη μας αυτά ας κάνουμε κάποιες σκέψεις και ας προβληματισθούμε ως προς τα εξής: έχει καταγραφεί ότι ο «Καποδίστριας» δεν πέτυχε στον βαθμό που όλοι προσδοκούσαν. Οι συνενωμένοι Δήμοι δεν κατάφεραν να αποδώσουν γιατί οι δήμοι περιορίσαν το ενδιαφέρον τους στο «κέντρο» της περιοχής. Πρέπει λοιπόν πρώτα να αναλυθεί κατά πόσο βοήθησε η εφαρμογή του Α' Καποδίστρια και βέβαια εάν επιλύθηκαν

3. Ν.Α. και Κράτος - Με αναφορές στο Κοινοτικό και Συγκριτικό Δίκαιο - ΕΝΩΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα, 2000.

4. Ορ. cit. 3.

άμεσα προβλήματα οργανωτικά ή αν ακόμη σήμερα υπολείπονται πολλά ακόμα να γίνουν. Αναμένοντας τον «Καποδίστρια Β'», έχουμε την «νέα αρχιτεκτονική για την τοπική αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση» που μετονομάστηκε σε πρόγραμμα «Καλλικράτης» που έως τώρα γνωρίζουμε το πολιτικό πλαίσιο και αργότερα την χωροταξική οριοθέτηση. Διαμορφώνονται λοιπόν ερωτήματα: Είναι μια πρόταση με δυναμική; Θα υπάρξουν μεγάλοι και οργανωμένοι Δήμοι που θα υπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο τον πολίτη, γίνεται λιγότερο πολύπλοκη η διοίκηση έτσι όπως διαμορφώνεται, θα λείψει η προχειρότητα και ο αποσπασματικός χαρακτήρας στην κατάσταση που θα διαμορφωθεί, θα υπάρξει σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ αιρετών περιφερειών και νέων δήμων; Όμως, αν αληθεύουν οι πληροφορίες ότι αρμοδιότητες για την χωροταξία, τα δάση, το περιβάλλον, την υγεία, την πρόνοια θα παραμείνουν στο κράτος, τότε δημιουργούνται πολλά ερωτήματα ως προς τις αρμοδιότητες και τον ρόλο τους. Γιατί αφού θα αναδειχθούν οι 7 γενικές διοικήσεις, οι οποίες θα ασκούν τις κρατικές αρμοδιότητες που δεν θα αποκεντρωθούν στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μπαίνει το ερώτημα ποια θα είναι η σχέση τους, θα είναι ιεραρχική;

Άλλο ερώτημα είναι από πού θα βρεθούν τα χρήματα που απαιτούνται για τα πρώτα χρόνια εφαρμογής του Καλλικράτη; Οι περισσότεροι δήμοι είναι υπερχρεωμένοι και η κεντρική εξουσία δεν τους δίνει όσα δικαιούνται. Αναφέρεται ότι θα καταπολεμηθεί η διαφθορά, αλλά πώς; Ανακοινώθηκε, ότι λόγω της οικονομικής κρίσης, η κεντρική διοίκηση έχει μελέτη ότι με το νέο εγχείρημα θα υπάρξει εξοικονόμηση πόρων, με την κατάργηση των βαθμίδων διοίκησης, το περιορισμό του αριθμού του 1/3 των Δήμων, τον περιορισμό των Νομικών Προσώπων και δημοτικών επιχειρήσεων, μικρότερος αριθμός τοπικών αρχόντων, συμβούλων κ.λ. Επίσης θα διατεθούν⁵ 650.000.000 Ευρώ από το επιχειρησιακό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), που θα διατεθούν για την Διοικητική Μεταρρύθμιση.

Δεν είναι απαραίτητη η αριθμητική λογική για το πόσοι Δήμοι πρέπει να δημιουργηθούν. Προϋπόθεση είναι όπως αναφέρθηκε να έχουν εξασφαλισθεί οι πόροι από την Κεντρική εξουσία, καθώς επίσης και η επιστροφή των ανταποδοτικών τελών.

Οι τοπικές κοινωνίες δεν ερωτήθηκαν για τις συνενώσεις, έτσι θα προκύψουν τοπικιστικές αντιδράσεις με πολιτικά και προσωπικά κίνητρα.

Αν λοιπόν δεν υπάρξουν συγκεκριμένες πηγές χρηματοδότησης των νέων δήμων και των περιφερειών και συγκεκριμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων και αν δεν εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις, η μεταρρύθμιση θα αποτύχει, η αναδιανομή εξουσίας και η αποκέντρωση θα είναι δώρα χωρίς αντίκρουσμα.⁶

Οι προβληματισμοί λοιπό που προκύπτουν είναι ως προς τις υποδομές και στο ότι η πρόταση που θα επικρατήσει πρέπει να είναι μόνο μια ολοκληρωμένη μελέτη που θα έχει αναπτυξιακό και οργανωτικό προσανατολισμό μόνον για την διευκόλυνση του πολίτη και την ανθρώπινη διαβίωση.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

Το σχέδιο Καλλικράτης⁷ θα οδηγήσει σταδιακά σε αναδιανομή της πολιτικής εξουσίας στην περιφέρεια και προβλέπει συνένωση των Δήμων, ενίσχυση των Δημάρχων και καθιέρωση περιφερειακής αυτοδιοίκησης με εκλεγμένους περιφερειάρχες.

5. Βλ. επιχειρησιακό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

6. Ορ. cit. 5.

7. Βλ. Νομοσχέδιο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.

Το κυβερνητικό σχέδιο αναμένεται σε βάθος χρόνου να αναδείξει σε ισχυρούς πόλους εξουσίας τους περιφερειάρχες και τους δημάρχους – με την προϋπόθεση βέβαια ότι κυρίως οι πρώτοι θα στηριχθούν σε ουσιαστικές αρμοδιότητες και δεν θα υπονομευθούν με παράλληλα επίπεδα κρατικής διοίκησης, για τους εξής λόγους:

ΦΟΡΕΙΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

1. Οι δήμαρχοι θα γίνουν ακόμα πιο ισχυροί αφού η χωροταξική τους αρμοδιότητα πλέον επεκτείνεται σε επίπεδο παλαιάς επαρχίας, οι πόροι των δήμων ενισχύονται σημαντικά (συνδέονται και με τον ΦΠΑ) και θα διαχειρίζονται ακόμη πιο μεγάλα αναπτυξιακά κονδύλια. Σε πρώτη φάση και μέχρι να ορθοποδήσει το σύστημα της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, οι νέοι δήμαρχοι θα είναι οι βασικοί φορείς εξουσίας στους Νομούς.

2. Οι 13 περιφερειάρχες (αιρετοί περιφερειάρχες και Περιφερειακά Συμβούλια), με αναλογική εκπροσώπηση Συμβούλων ανά Νομό θα εκλέγονται με άμεση και μυστική ψηφοφορία από εκατοντάδες χιλιάδες ψηφοφόρους που σημαίνει ότι έχουν ευρύτατη πολιτική – νομιμοποιητική βάση. Και τούτο στην θέση των σημερινών 56 Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες παραμένουν πλέον ως διοικητικές μονάδες δίπλα στην αιρετή περιφέρεια. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο περιφερειάρχης Αττικής θα εκλέγεται από ένα εκλογικό σώμα περίπου 4.000.000 ψηφοφόρων. Όμως, οι αρμοδιότητές τους είναι εκείνες που θα καθορίσουν και το εύρος της πραγματικής του εξουσίας. Αν αληθεύουν οι πληροφορίες ότι αρμοδιότητες για την χωροταξία, τα δάση, το περιβάλλον, την υγεία, την πρόνοια θα παραμείνουν στο κράτος, τότε δημιουργούνται πολλά ερωτήματα για τον ρόλο τους.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΑΡΧΩΝ

3. Νομάρχες δεν θα υπάρχουν: ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καταργείται.

4. Οι δήμοι της χώρας θα περιορισθούν ριζικά, από 1.034 σε λιγότερους των 370.

5. Καθιερώνεται σε κάθε δήμο και περιφέρεια της χώρας «Συνήγορος του πολίτη και της Επιχείρησης»⁸.

6. Συστήνεται ειδική αυτοτελής υπηρεσία Εποπτείας των ΟΤΑ και εισάγεται προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλους τους Δήμους και τις Περιφέρειες για πάσης φύσεως δαπάνες.

7. Επαναφέρεται το όριο του 42% για την εκλογή δημάρχου από τον α' γύρο των εκλογών και την επαναφορά του 50% +1 (για την εκλογή σε έναν ή δύο γύρους).

8. Η εξουσία των περιφερειαρχών και των δημάρχων ενισχύεται σε βάρος των βουλευτών⁹. Και αυτό γιατί με το εκλογικό σύστημα των μονοεδρικών περιφερειών, που προωθεί η κυβέρνηση, οι βουλευτές δεν θα εκλέγονται σε επίπεδο νομού, αλλά σε επίπεδο μιας περιοχής με πληθυσμό το πολύ 60.000 κατοίκων. Επί παραδείγματι, σήμερα ένας βουλευτής έχει θεωρητικά, αρμοδιότητα να παρεμβαίνει σε θέματα ολόκληρου του νομού του. Με το νέο σύστημα η χωροταξική του παρέμβαση περιορίζεται σε πολύ πιο στενά όρια. Φυσικά ο ρόλος του βουλευτή είναι πρωτίστως κοινοβουλευτικός – νομοθετικός και η όποια εξουσία του με αυτό το κριτήριο αξιολογείται. Ωστόσο, έτσι όπως είναι διαρ-

8. *Op. cit.* 7.

9. *Op. cit.* 3.

θρωμένη στην Ελλάδα η πολιτική εξουσία, ο βουλευτής είναι ο καθοριστικός παράγοντας στην άσκηση της τοπικής εξουσίας. Αυτό το προνόμιο πλέον το χάνει σταδιακά.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Ωστόσο, σε τροχοπέδη της μεταρρύθμισης είναι πιθανόν να αποδειχθεί η ίδρυση των 7 γενικών διοικήσεων, οι οποίες θα ασκούν τις κρατικές αρμοδιότητες, - π.χ. χωροταξία, περιβάλλον, πρόνοια, μετανάστευση-, που δεν θα αποκεντρωθούν στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

Ποια θα είναι η σχέση τους με την περιφερειακή αυτοδιοίκηση;

Θα έχουν σχέση ιεραρχική;

Θα έχουν δικαίωμα ακύρωσης αποφάσεων;

Ο πρωθυπουργός είπε στο κλείσιμο της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου ότι «θα πονέσει το κεντρικό κράτος, έχουμε πιο συγκεντρωτικό σύστημα ακόμα και από χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού, είναι η πιο μεγάλη ανατροπή και θα την κάνουμε».

Τόνισε ακόμη ότι με τη νέα δομή θα πάψει η κακώς εννοούμενη εξάρτηση δημάρχων, νομαρχών και βουλευτών, θα πάψει η συνδιαλλαγή μεταξύ κυβέρνησης και αυτοδιοίκησης για τα κονδύλια και για τα έργα, που αναπαράγει πελατειακή σχέση και διαφθορά.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

Στο Δημόσιο επεκτείνεται ο «Καλλικράτης» με καταργήσεις νομικών προσώπων, συγχωνεύσεις υπηρεσιών, φορέων και ένα σημαντικό ποσοστό προσωπικού να «πλεονάζει».

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των αρμοδίων, υπολογίζεται να ξεπερνά τις 240.000. Αν και θεωρείται απίθανο να υπάρξει «τσουνάμι» απολύσεων, ωστόσο αυτό δεν αποκλείεται σε περίπτωση που η χώρα προσφύγει στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Οι αρμόδιοι καθησυχάζουν τους υπαλλήλους, οι οποίοι εκφράζουν την ανησυχία τους και υπογραμμίζουν ότι το πλεονάζον προσωπικό την «τράπεζα» του αμθρώπινου προσωπικού που θα αξιοποιηθεί από μετατάξεις σε υπηρεσίες οι οποίες χρειάζονται προσωπικό. Η ανάγκη για επιπλέον προσωπικό θα γίνει επιτακτικότερη καθώς έχουν «παγώσει» και οι προσλήψεις.

Πράγματι, το Υπουργείο Εσωτερικών βρίσκεται στη διαδικασία της κατάρτισης ειδικού πλάνου, με βάση το οποίο θα προχωρήσει στη σύσταση νέων οργανισμών σε υπουργεία, περιφέρειες και λοιπούς τομείς. Η επόμενη κίνηση έχει στόχο της να παρουσιαστεί άμεσα και μάλιστα σε επίπεδο νομοθετικού έργου, πρόταση η οποία θα κάμψει τις πρόσφατες αντιδράσεις των κοινοτικών οργάνων στα οποία είχε σημάνει συναγερμός, λόγω της αδράνειας που είχε παρουσιαστεί με την υλοποίηση του προγράμματος της διοικητικής μεταρρύθμισης.

Όπως είχε διατυπωθεί στην ελληνική πλευρά, είναι αναγκαίο να συνδεθεί το πρόγραμμα της διοικητικής μεταρρύθμισης με το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Μάλιστα, ο Κοινοτικός υπάλληλος είχε επισημάνει σε αυστηρούς τόνους, ότι αν δεν δοθούν συγκεκριμένες απαντήσεις εντός Μαρτίου, θα εισηγηθεί στον αρμόδιο Κοινοτικό επίτροπο να λάβει συγκεκριμένα μέτρα.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Στο διάστημα μιας 30ετίας, υπολογίζεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο, έχει επιβαρυνθεί μόνο με την διαδικασία των μονιμοποιήσεων προσωπικού αορίστου χρόνου κατά 180.000 υπαλλήλους! Τα παραθυράκια του ελληνικού συστήματος προσλήψεων έχουν δημιουργήσει μια νέα κατηγορία υπαλλήλων οι οποίοι στην πλειονότητά τους όλα αυτά

ΝΙΚΟΣ Γ. ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διδάκτωρ Ναυτιλιακών Σπουδών

Πανεπιστημίου Πειραιώς

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

ΑΘΗΝΑ 2008

τα χρόνια, παρέμειναν εγκλωβισμένοι σε προσωποπαγείς θέσεις, και μάλιστα χωρίς να έχουν την δυνατότητα ούτε καν να βάλουν την υπογραφή τους σε δημόσια έγγραφα.

Το 1983 με τον Ν. 1476 μονιμοποιήθηκαν 30.000 συμβασιούχοι, το 1987 με τον Ν. 1735 μονιμοποιήθηκαν 15.000, το 1994 με διάταξη του 2190 μονιμοποιήθηκαν 22.000, το ίδιο έτος με άλλο νόμο τον 2266, «τακτοποιήθηκαν» επιπλέον 12.000, το 2.000 με τον Ν. 2839 εξασφάλισαν την σιγουριά της μονιμότητας 15.000. Ολο αυτό το διάστημα, με διάφορες κρυφές διατάξεις μονιμοποιήθηκαν επιπλέον 30.000. Με το Προεδρικό Διάταγμα Παυλόπουλου 164/2004 μονιμοποιήθηκαν 38.500 συμβασιούχοι¹⁰.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το σχέδιο Καλλικράτης ενδυναμώνει τους δήμους της χώρας καθώς και τις περιφέρειες, ακολουθώντας το γαλλικό αυτοδιοικητικό πρότυπο, ενώ καταργεί τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις.

Το κυβερνητικό σχέδιο συνεπώς, αναμένεται σε βάθος χρόνου να αναδείξει σε ισχυρούς πόλους εξουσίας τους περιφερειάρχες και τους δημάρχους – με την προϋπόθεση βέβαια ότι κυρίως στους πρώτους θα δοθούν ουσιαστικές αρμοδιότητες και δεν θα υπονομευτεί το έργο τους με παράλληλα επίπεδα κρατικής διοίκησης.

Βιβλιογραφία

- Κ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Ελλάδα, Άλλες Χώρες Μέλη Ε.Ε. Τόμοι Α' και Β', νέα έκδ. Αθήναι, 2008.

- Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και Κράτος: Με αναφορές στο Κοινοτικό και Συγκριτικό Δίκαιο - Ε.Ν.Α.Ε., ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2000.

- Ν. – Κ. ΧΛΕΠΑ – Γ.Α. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΠΡΟΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΙΜΗΣ ΤΟΜΗΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2000.

- Εφημερίδες ΝΕΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

- Ιστοσελίδα Υπουργείου Εσωτερικών.